

Skatteutskottets betänkande

1980/81:23

om s. k. snabbvinsatser (prop. 1980/81: 91)

Propositionen

Regeringen (socialdepartementet) föreslår i proposition 1980/81: 91 att riksdagen antar vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen (1977: 292) om tillverkning av drycker, m. m.

I propositionen läggs fram förslag om åtgärder mot de s.k. snabbvinsatserna. Ett syfte med åtgärderna är att stävja att bl.a. ungdomar, i strid mot de restriktioner som annars gäller på alkoholområdet, genom snabbvinstillverkning får tillgång till stora kvantiteter alkohol. Försäljningen av vinsatser rymmer också enskilda vinstintressen som av alkoholpolitiska skäl inte bör få förekomma. Det föreslås ett förbud mot försäljning av sådana vinsatser. Den tillåtna hemtillverkningen av vin inskränks till den traditionella med frukt och bär som råvaror. Dessa ändringar föreslås införda i lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m.m.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 maj 1981.

Lagförslaget har följande lydelse:

**Förslag till
Lag om ändring i lagen (1977:292) om tillverkning av drycker,
m.m.**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1977:292) om tillverkning av drycker, m.m.

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att 10, 14, 24, 31-33, 35 och 37 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att rubriken närmast före 18 § skall lyda "Destillationsapparater, aktiverat kol och färdigförpackningar för vintillverkning",

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 19 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

För tillverkning av vin inom landet får ej användas extrakt eller koncentrat av druvmust eller av annan fruktsaft.

Tillståndsmyndigheten får för visst fall medgiva undantag från bestämmelserna i denna paragrafsåviit avser annan tillverkning än hemtillverkning.

Vid hemtillverkning av vin skall som råvaror användas färska eller torkade frukter, bär, rabarber eller druvor.

Beredningsämnen och sådana särskilda tillsatser som är avsedda att ge vinet en viss smak får användas endast i den mån det inte strider mot föreskrifter meddelade av tillsynsmyndigheten.

14 §

Malt- och läskedrycker får utlämnas från tillverkningsställe endast i slutna kärl eller behållare av typ som har godkänts av tillståndsmyndigheten eller med avseende på rymden blivit godkända enligt lagen (1971:1081) om bestämning av volym och vikt. Utan hinder härav får malt- och läskedrycker utföras ur landet, föras till frihamn, eller, när fråga är om starköl, intagas i exportbutik eller läggas upp på tullager som har inrättats för förvaring av proviant.

Kärl eller behållare som avses i första stycket skall vara försedda med uppgift om dryckestillverkarens

Kärl eller behållare som innehåller malt- eller läskedrycker och utlämnas från tillverkningsställe skall vara för-

Nuvarande lydelse

namn eller om tillverkningsstället eller med dryckestillverkarens inregistrerade varumärke. På kärl som innehåller maltdryck skall dessutom finnas uppgift om varuslag (lättöl, öl, starköl) samt på kärl som innehåller läskedryck uppgift om dryckens benämning. Namn och tillverkningsställe får *angivas* med förkortning, som tillståndsmyndigheten har godkänt. Varuslag får *angivas* med särskild beteckning, som godkänts av tillståndsmyndigheten. Kärl eller behållare som innehåller maltdryck får *ej* förses med uppgift som är ägnad att *giva* drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det som den är hänförlig till.

Omförpackning av maltdrycker får göras endast av *tillverkare av sådan vara*.

Utan hinder av vad i första stycket sägs får utlämning av läskedrycker i öppet kärl ske från automat som godkänts av tillståndsmyndigheten eller har blivit vederbörligen justerad.

Föreslagen lydelse

sedda med uppgift om dryckestillverkarens namn eller om tillverkningsstället eller med dryckestillverkarens inregistrerade varumärke. På kärl som innehåller maltdrycker skall dessutom finnas uppgift om varuslag (lättöl, öl, starköl) samt på kärl som innehåller läskedrycker uppgift om dryckens benämning. Namn och tillverkningsställe får *anges* med förkortning, som tillståndsmyndigheten har godkänt. Varuslag får *anges* med särskild beteckning, som godkänts av tillståndsmyndigheten. Kärl eller behållare som innehåller maltdrycker får *inte* förses med uppgift som är ägnad att *ge* drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det som den är hänförlig till.

Omförpackning av maltdrycker får göras endast av *den som tillverkar sådana drycker*.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte för malt- och läskedrycker som utförs ur landet, förs till frihamn, eller, när fråga är om starköl, intas i exportbutik eller läggs upp på tullager som har inrättats för förvaring av proviant.

16 §

Den som ämnar upptaga tillverkning för försäljning av lättöl eller läskedrycker eller övertaga rörelse med sådan tillverkning skall hos till-

Nuvarande lydelse

synsmyndigheten i förväg anmäla när han ämnar upptaga tillverkningen eller övertaga rörelsen. Sådan anmälan skall även göras om tillverkningen lägges ned eller avbrott göres i den.

Föreslagen lydelse

19 a §

Förpackningar som innehåller två eller flera separat förpackade råvaror eller beredningsämnen för hemtillverkning av vin får inte saluhållas.

24 §¹

Tillståndsmyndigheten skall utfärda bevis att tillstånd har meddelats och att anmälan som avses i 15 eller 16 § har fullgjorts.

Tillståndsmyndigheten skall utfärda bevis att tillstånd har meddelats och att anmälan som avses i 15 § har fullgjorts.

Vägrar tillverkare att lämna tillträde för kontroll eller att tillhandahålla handelsböcker och övriga till verksamheten hörande handlingar eller att lämna varuprov eller uppgifter om tillverkningen, får tillståndsmyndigheten förelägga vite. Försuttet vite utdömes av myndigheten.

31 §

Den som bryter mot 19 § dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som bryter mot 19 eller 19 a § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

32 §

Den som i strid mot
1. 14 § första stycket utlämnar malt- eller läskedrycker,
2. 14 § tredje stycket omförpackar maltdrycker utan att vara tillverkare, dömes till böter.

Den som i strid mot 14 § andra stycket omförpackar maltdrycker utan att vara tillverkare, döms till böter.

33 §

Den som ej iakttagit i 15 eller 16 § föreskriven anmälningsskyldighet dömes till böter, högst femhundra kronor.

Den som inte iakttagit den i 15 § föreskrivna anmälningsskyldigheten döms till böter, högst femhundra kronor.

¹ Senaste lydelse 1980:240.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Sprit, vin, starköl och öl samt mäsik som har varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall jämte redskap som har använts vid tillverkningen, råämnen som uppenbarligen har varit avsedda för tillverkningen och beredningen samt kärl och emballage, i vilket varorna har förvarats, förklaras förverkade. Likaså skall förråd av renings- och filtreringsmedel vilka uppenbarligen avsetts för rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit förklaras förverkat.

Destillationsapparat eller apparatdel som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet av sådan apparat eller apparatdel skall förklaras förverkad. Detsamma gäller även utbyte av brott som har sagts nu.

Begår någon brott som avses i 19 § skall hos honom befintliga förråd av aktiverat kol och annat renings- eller filtreringsmedel förklaras förverkade.

Förordnande om förverkande skall ej meddelas om det är uppenbart obilligt.

Sprit, vin, starköl och öl samt mäsik som har varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkade. Även redskap, råämnen, kärl och emballage, som använts eller uppenbarligen varit avsedda för tillverkningen, beredningen eller förvaringen av varorna skall förklaras förverkade. Likaså skall förråd av renings- och filtreringsmedel vilka uppenbarligen avsetts för rening eller filtrering av olovligen tillverkad sprit förklaras förverkade.

En destillationsapparat eller apparatdel som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet av apparaten eller apparatdelen skall förklaras förverkad. Detsamma gäller utbyte av brott som har sagts nu.

Begår någon brott som avses i 19 eller 19 a § skall hos honom befintliga förråd av aktiverat kol, andra renings- eller filtreringsmedel och förpackningar som avses i 19 a § förklaras förverkade.

Om ett förordnande om förverkande skulle vara uppenbart obilligt får det helt eller delvis efterges.

37 §

Den som olovligen har tillverkat sprit skall dömas att betala straffskatt med sjuttiofem kronor per liter, dock minst trehundra kronor.

Den som olovligen har tillverkat vin skall dömas att betala straffskatt med tjugofem kronor per liter, dock minst etthundra kronor.

Den som olovligen har tillverkat starköl eller öl skall dömas att betala straffskatt med fem kronor per liter, dock minst etthundra kronor.

Nuvarande lydelse

Beslut om straffskatt *skall ej meddelas om det är uppenbart obilligt.*

Föreslagen lydelse

Om ett beslut om straffskatt skulle vara uppenbart obilligt får det helt eller delvis efterges.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1981.

Motioner

Med anledning av propositionen har följande motioner väckts

1980/81: 1921 av Joakim Ollén (m)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar avslå proposition 1980/81: 91.

1980/81: 1922 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen avslår proposition 1980/81: 91 med vissa bestämmelser om hemtillverkning av vin.

1980/81: 1924 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen hemställs

1. att riksdagen avslår proposition 1980/81: 91 om vissa bestämmelser rörande hemtillverkning av vin.

2. att riksdagen, därest yrkandet under 1 icke bifalls, beslutar att förbudet om hemtillverkning av vin träder i kraft först 12 månader efter saluförbudet.

1980/81: 1925 av Wiggo Komstedt m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar avslå proposition 1980/81: 91.

1980/81: 1935 av Lennart Nilsson m. fl. (s)

I motionen hemställs att riksdagen avslår regeringens proposition 1980/81: 91 med vissa bestämmelser om hemtillverkning av vin.

1980/81: 1936 av Hans Pettersson i Helsingborg m. fl. (s)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar avslå proposition 1980/81: 91.

Utskottet

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen om tillverkning av drycker (LTD) i syfte att förbjuda försäljning och användning av s. k. snabbvinsatser. Den alkoholpolitiska motiveringen för dessa åtgärder är att man därigenom vill hindra att bl. a. ungdomar i strid mot vad som eljest gäller på alkoholområdet får tillgång till stora kvantiteter alkohol och samtidigt

eliminera de enskilda vinstintressen som styr försäljningen av vinsatser. Till stöd för förslaget åberopas också den alkoholpolitiska målsättningen att begränsa den alltför stora alkoholkonsumtionen samt statens fiskala intressen. Tekniskt är förslaget utformat så att i LTD införs en ny 19 a § med bestämmelser om förbud mot saluhållande av sampackade råvaror och beredningsämnen för vintillverkning. Vidare föreslås den ändringen av 10 § LTD att endast färska eller torkade frukter, bär, rabarber eller druvor får användas vid hemtillverkning av vin. I enlighet härmed skall inköpt saft, juice, koncentrat e. d. inte kunna användas vid hemtillverkning av vin men väl sådan saft som hemtillverkaren av vin framställer som ett led i vintillverkningen. Genom de föreslagna ändringarna, som också innefattar straffsanktioner, och med tillämpning av marknadsföringslagens bestämmelser bör det enligt socialministerns mening vara möjligt att i huvudsak stoppa försäljningen av snabbvinsatser. Som en säkerhetsåtgärd föreslås att tillsynsmyndigheten, socialstyrelsen, vid behov skall kunna utfärda föreskrifter som förhindrar användningen av bl. a. beredningsämnen som avbryter jäsningsprocessen eller påskyndar vinets klarning. Om det skulle visa sig erforderligt att ytterligare skärpa åtgärderna mot snabbvinstillverkning skall socialstyrelsen också kunna förbjuda användningen av särskilda smaktillsatser vid hemtillverkning av vin.

Utöver de ändringar i LTD som har direkt samband med hemtillverkning av vin föreslås vissa justeringar av närmast teknisk karaktär.

De föreslagna ändringarna har inte varit föremål för granskning av lagrådet. Som skäl härför anförs i propositionen att ändringarna inte kan anses vara av den vikt från allmän eller enskild synpunkt att lagrådets yttrande krävs.

I de sex motioner som väckts med anledning av propositionen yrkas avslag på densamma med skilda motiveringar.

Joakim Ollén (m) hävdar i motion 1921 att det inte finns något hållbart argument för det föreslagna förbudet, och invändningar av samma art framförs i motion 1922 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m). I motion 1924 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) finner motionärerna det inte troligt att ett förbud skulle minska alkoholmissbruket. Mot denna bakgrund och eftersom efterlevnaden av förbudet inte kan övervakas kommer detta enligt motionärernas uppfattning att för många framstå som löjeväckande och som ett utslag av klåfingrighet. De anser det vidare viktigt att polisens knappa resurser används till mer angelägna uppgifter som att stävja langning till minderåriga och hålla efter rattonyktra. Om avslagsyrkandet i motionen inte bifalls framställer motionärerna ett andrahandsyrkande om att de ändrade reglerna för hemtillverkning av vin skall träda i kraft 12 månader efter förbudet mot saluförande av vinsatser. Delvis samma slags invändningar framförs i motion 1925 av Wiggo Komstedt m. fl. (m). Motionärerna, som anser det obestyrkt att snabbvincerna skulle utgöra ett hot mot ungdomen, finner snabbvinstillverkning vara en typisk hobbyverksamhet för medelåll-

ders och äldre personer. Med hänsyn till svårigheterna att kontrollera efterlevnaden av det föreslagna förbudet betecknar motionärerna propositionen som ett generande aktstycke.

I motion 1935 av Lennart Nilsson m. fl. (s) framhålls att alkoholproblemen i samhället måste lösas med andra åtgärder än förbud av nu föreslagen art. Samma ståndpunkt intar Hans Pettersson i Helsingborg m. fl. (s) i motion 1936. Motionärerna finner att det inte kan vara rätt att tillskapa lagar som är omöjliga att övervaka. Uraktlåtenheten att låta lagrådet granska förslaget anser de vara ytterligare ett skäl för att avslå propositionen.

Utskottet vill först konstatera att propositionen bygger på förslag som lagts fram av socialstyrelsens nämnd för alkoholfrågor och att riksdagen föregående år på utskottets hemställan ställde sig positiv till ett förbud mot snabbvinsatser. Propositionen kan alltså inte betecknas som något hugskott från regeringens sida utan mera som ett tillgodoseende av ett av riksdagen uttalat önskemål. Att förslagen trots detta möter kraftig kritik i de nu aktuella motionerna torde bl. a. bero på svårigheterna att finna en lämplig form för det avsedda förbudet. Det har inte heller visats att snabbvinsatser i betydande utsträckning köps av underåriga. En annan svaghet i förslaget är de ändringar i reglerna för hemtillverkning av vin i allmänhet som socialministern funnit nödvändiga att föreslå, bl. a. för att marknadsföringslagens bestämmelser skall kunna användas mot en befarad fortsatt försäljning av vinsatser. Socialstyrelsen skall enligt förslaget få en fullmakt att fastställa vilka beredningsämnen och tillsatser som skall vara tillåtna vid hemtillverkning av vin. Utskottet finner det mindre lämpligt att lagstiftningens räckvidd fastställs i administrativ ordning med hänsyn till att bristande kännedom om dessa föreskrifter kan leda till kännbara påföljder. Sådana former av delegering av lagstiftning bör enligt utskottets mening såvitt möjligt undvikas.

Det kan enligt utskottets mening möjligen vara försvarligt att tillgripa en så komplicerad och svårkontrollerad lagstiftning som den föreslagna om de intressen man därigenom vill tillgodose framstår som oavvisliga från alkoholpolitisk synpunkt. Utskottet finner emellertid motiven för ett förbud mot snabbvinsatser inte vara starkare än att de kan avvisas.

Det skulle inte vara godtagbart om underåriga i betydande utsträckning drack vin som framställt av snabbvinsatser. Det har dock inte visats att så är fallet. Det skulle också vara otillfredsställande om snabbvinstillverkningen bidrog till en påtagligt ökad alkoholkonsumtion. Inte heller en sådan utveckling har emellertid kunnat styrkas. Snabbvinberedningen strider uppenbarligen mot statens fiskala intressen, men det gör också den traditionella hemtillverkningen utan att det därför i detta sammanhang höjts några röster för förbud mot en sådan tillverkning. Saluförandet av snabbvinsatser kan visserligen sägas vara styrt av ett sådant enskilt vinstintresse, som man i andra sammanhang sökt motverka inom alkoholpolitiken. Detsamma kan emellertid sägas om den s. k. kringhandeln med

damejeanner, jäsrör, vinjäst m. m. vid den traditionella hemtillverkningen av vin, och det enskilda vinstintresset kvarstår fortfarande inom betydande delar av alkoholområdet, exempelvis när det gäller bryggeri- och restaurangbranscherna.

Utskottet har med denna sammanfattning velat belysa att det knappast finns något avgörande argument för att förbjuda snabbvinsatserna. Mot de allmänna lämplighetsskäl för ett sådant förbud som åberopas i propositionen talar främst de kontroll- och tillämpningssvårigheter som förslaget skulle medföra och kanske också i någon mån risken för att förslaget skulle undergräva respekten för lagstiftningen.

Vad slutligen gäller frågan om förslaget borde ha remitterats till lagrådet vill utskottet framhålla att socialministern i propositionen uppenbarligen vill leda i bevis att försäljningen av snabbvinsatser och konsumtionen av därigenom framställt vin är av betydande omfattning. Att under sådana förutsättningar hävda att ett förslag om förbud mot snabbviner inte skulle vara av den vikt från allmän eller enskild synpunkt att lagrådet behöver höras, synes enligt utskottets mening innebära en motsägelse.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet bifall till de här behandlade motionerna, vilket alltså innebär att utskottet avstyrker bifall till propositionen. De tekniska lagstiftningsändringar som föreslås i propositionen och som inte har samband med frågan om förbud mot snabbvinsatser kan regeringen enligt utskottets mening utan olägenhet ta upp i ett senare sammanhang.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motionerna 1980/81: 1921, 1922, 1924, 1925, 1935 och 1936 avslår proposition 1980/81: 91.

Stockholm den 24 februari 1981

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Trocdsson (m), Olle Westberg i Hofors (s)*, Tage Sundkvist (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp), Egon Jacobsson (s)*, Anita Johansson (s), Maj-Lis Löow (s), Kerstin Andersson i Hjärtum (c)* och Olle Grahn (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av Erik Wörnberg (s), Tage Sundkvist (c), Ingemar Hallenius (c), Wilhelm Gustafsson (fp), Maj-Lis Lööv (s), Kerstin Andersson i Hjärtum (c) och Olle Grahn (fp) som

dels anser att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Det i propositionen framlagda förslaget om förbud mot snabbvinsatser innebär att regeringen tillgodoser önskemål som uttalats av riksdagen i samband med behandlingen av motioner i frågan och av den till socialstyrelsen knutna nämnden för alkoholfrågor. Utskottet är väl medvetet om att varje form av inskränkande ingrepp av vissa grupper uppfattas som en olustig åtgärd, och de med anledning av propositionen väckta motionerna om avslag är enligt utskottets mening huvudsakligen uttryck för sådana reaktioner. Däremot synes de inte innehålla några vägande alkoholpolitiska argument mot ett förbud. Vad förslaget i propositionen syftar till är inte – som en del motionärer tycks befara – att göra några ingrepp som riktar sig mot privatlivets helgd eller som påkallar långtgående polisiära aktioner eller särskilda kontrollinsatser utan endast att förhindra ett kommersiellt utnyttjande av något som allt mera kommit att framstå som en lucka i alkohollagstiftningen. Reglerna om hemtillverkning av vin för eget behov medförde inga problem för några decennier sedan, då tillverkningen huvudsakligen ägde rum under hösten med användande av främst överskott av äpplen som råvara. När ett par danska företag började lansera snabbvinsatser med äppelkoncentrat på den svenska marknaden noterades detta med ogillande av den då pågående alkoholpolitiska utredningen, som föreslog förbud mot användande av extrakt och koncentrat vid hemtillverkning av vin, vilket också blev riksdagens beslut 1977. I tiden råkade detta beslut sammanfalla med förbudet mot mellanöl och med inte oväsentliga höjningar av vinbeskattningen som ett led i de konsumtionsdämpande åtgärderna. Snabbvinsatserna som efter extraktförbudet ändrades till att i stället bygga på saft kunde genom dessa omständigheter marknadsföras som ett billigt alternativ till systemvinerna, och försäljningen visar inga tendenser att avta. Den under hösten 1980 genomförda skärpningen av alkoholbeskattningen har i enlighet härmed sannolikt bidragit till en ökad försäljning av vinsatser. I avslagsmotionerna görs gällande att vinberedning med snabbvinsatser mest är att anse som en oskyldig hobbyverksamhet för äldre och att det inte har visats att ungdomen i större omfattning skulle använda vinsatser. Samtidigt hävdas i något fall att alkoholbeskattningen är för hög och därför leder till hembränning och vintillverkning. Motionärerna bortser emellertid helt från att försäljningen av vinsatser uteslutande styrs av kommersiella intressen, vars enda strävan är att öka sin egen omsättning och därigenom också den totala alkoholkonsumtionen, en strävan som alltså går stick i stäv mot riksdagens alkoholpolitiska målsättning att begränsa denna konsumtion.

Det är i och för sig riktigt att det saknas närmare uppgifter om ungdomens

användande av vinsatser. Enligt utskottets mening skulle det emellertid vara olyckligt om riksdagen enbart på grund av avsaknaden av tillförlitlig statistik skulle negligera problemet. Uppenbart är att den yngsta tonåring på några veckor kan framställa ett vin som han inte har rätt att köpa legalt förrän vid fyllda 20 år. Det måste enligt utskottets mening därför föreligga uppenbara risker för att snabbvinet på sikt kan skapa samma typer av alkoholproblem i låga åldrar som man lyckades hejda genom mellanölsförbudet. Kampanjen "Stoppa langningen", som f.n. pågår och som främst vänder sig mot langning till underåriga motverkas också av det förhållandet att underåriga fritt kan köpa snabbvinsatser.

Med det anförda tillstyrker utskottet i huvudsak förslaget i propositionen, som bl. a. innebär att vinsatser inte får säljas och att inköpt saft inte får användas vid hemtillverkning av vin. Däremot ställer utskottet sig tveksamt till förslaget att socialstyrelsen i administrativ väg skall kunna förbjuda vissa tillsatser vid hemtillverkning. En sådan ordning förutsätter att hemtillverkarna av vin kan nås av socialstyrelsens information, vilket endast undantagsvis torde vara fallet. Eftersom uraktlåtenhet att följa föreskrifterna kan medföra kännbara påföljder synes bestämmelsen kunna skapa viss rättsosäkerhet samtidigt som den dåligt korresponderar med riksdagens lagstiftande uppgift. Med hänsyn härtill föreslår utskottet att den föreslagna bestämmelsen i andra stycket av 10 § i lagen om tillverkning av drycker utgår.

Beträffande de övriga föreslagna lagändringarna vill utskottet endast uttala viss tvekan om lämpligheten av att ge domstolarna möjlighet att helt eller delvis efterge förverkande eller straffskatt om ett förordnande härom skulle vara uppenbart obilligt.

Om straffskatten ses som ett uttryck för den skatteförlust samhället lidit genom den olovliga tillverkningen synes det vara svårt att motivera en nedsättning eller befrielse på grund av obillighet.

Utan att nu förorda någon ändring på denna punkt föreslår utskottet att samordningsorganet för alkoholfrågor närmare överser ansvarsbestämmelserna på detta område.

Utskottet vill slutligen också beröra frågan om postorderföretagens marknadsföring av snabbvinsatser. Lagförslaget torde i huvudsak göra det möjligt att stoppa försäljningen inom dagligvaruhandeln men det torde vara mera tveksamt om man effektivt kan hindra försäljningen genom postorder. Utskottet förutsätter att regeringen uppmärksamt följer utvecklingen på detta område och skyndsamt lägger fram de förslag som påkallas därav.

dels anser att utskottet bort hemställa att riksdagen

1. med avslag på motionerna 1980/81: 1921, 1922, 1924, 1925, 1935 och 1936 och med bifall till proposition 1980/81: 91 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen

- (1977: 292) om tillverkning av drycker, m. m. med den
ändringen att andra stycket av 10 § utgår,
2. ger regeringen till känna vad utskottet anför.